ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Біржового комітету
Товариства з обмеженою відповідальністю
«Українська енергетична біржа»
Протокол засідання Біржового комітету
№ 2178 від 23.06.2026 року

СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Товариства з обмеженою відповідальністю

«Українська енергетична біржа»

Київ 2026

ЗМІСТ

1. Загальні положення 3
2. Основні цілі і завдання управління ризиками 3
3. Загальні принципи управління ризиками 5
4. Принципи та підходи щодо визначення прийнятного співвідношення дохідності та ризиків 10
5. Перелік суттєвих (істотних) ризиків і види операцій, які генерують ці ризики 13
6. Заключні положення 16

1. Загальні положення

1.1. Стратегія управління ризиками Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (далі – Стратегія) є внутрішнім документом Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (далі – Біржа), який визначає основні цілі управління ризиками, перелік суттєвих (істотних) ризиків із зазначенням видів операцій, які генерують ці ризики, загальні принципи управління ризиками та принципи і підходи щодо визначення прийнятного співвідношення дохідності.

1.2. Стратегія розроблена у відповідності до Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», Стандарту №1 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Основні поняття та терміни» (далі – Стандарт №1), затвердженого Рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – НКЦПФР) від 30.12.2021 № 1288, Стандарту №2 «Корпоративне управління в професійних учасниках ринків капіталу та організованих товарних ринків. Організація та функціонування системи внутрішнього контролю в професійних учасниках, які є підприємствами, що становлять суспільний інтерес та які не є банками» (далі – Стандарт №2), затвердженого рішенням НКЦПФР від 30.12.2021 № 1289, інших нормативно-правових актів, Статуту Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа» (далі – Статут Біржі).

1.3. При розробці Стратегії Біржа керується підходом, що забезпечує безперервність діяльності в довгостроковій перспективі. Фінансова стійкість Біржі забезпечується шляхом підтримання на достатньому рівні ліквідності, дохідності та платоспроможності, зростання прибутку та мінімізації ризиків. Для підвищення рівня фінансової стійкості Біржа, у тому числі, прагне зменшити рівень чутливості до ризиків та підвищити якість управління ними.

1.4. Біржовий комітет щорічно (а також за потреби) переглядає Стратегію на відповідність наявним ресурсам Біржі, бізнес-плану (бізнес-стратегії) та ризикам, які Біржа спроможна утримувати для досягнення своїх стратегічних цілей.

2. Основні цілі і завдання управління ризиками

2.1. **Метою** Біржі в управлінні ризиками є недопущення втрати її ринкової вартості та сприяння підвищенню вартості власного капіталу при дотриманні балансу інтересів Біржі та її клієнтів і контрагентів, інших заінтересованих сторін.

Стратегія Біржі з управління ризиками спрямована на зменшення збитків, інших наслідків від різних категорій/видів ризиків, на які наражається (може наражатися) Біржа, при одночасному вирішенні таких задач як:

- реалізація бізнес-стратегії Біржі;
- підтримання оптимального співвідношення «дохідність – ризик»;

- відповідність рівнів ризиків та обсягу діяльності Біржі;
- своєчасне виконання Біржею зобов'язань перед клієнтами і контрагентами;
- дотримання Біржею вимог законодавства.

2.2. Діяльність з управління ризиками є для Біржі системною, інтегрованою в стратегічне та оперативне управління на всіх рівнях та охоплює всі підрозділи та працівників при виконанні своїх функцій. Стратегія управління ризиками Біржі передбачає створення комплексної, адекватної та ефективної Системи управління ризиками (СУР) як підсистеми системи внутрішнього контролю Біржі з урахуванням особливостей професійної діяльності Біржі на організованих товарних ринках, характеру та обсягів операцій Біржі, профілю ризику та цілей, визначених бізнес-планом (бізнес-стратегією).

2.3. **Основними завданнями з управління ризиками Біржа вбачає наступні**:

- визначення найбільш вразливих та ризикових видів діяльності Біржі та операцій;
- систематична комплексна діагностика ймовірності настання несприятливих подій;
- забезпечення мінімізації втрат при настанні несприятливих подій;
- вдосконалення процесів запобігання і мінімізації ризиків та наслідків ризиків;
- своєчасне та повне інформаційне та аналітичне забезпечення процесів прийняття управлінських рішень, планування діяльності;
- розробка альтернативних варіантів управлінських рішень для забезпечення оптимального співвідношення між ризиком та дохідністю фінансових операцій;
- досягнення оптимальної ефективності функціонування СУР Біржі.

2.4. **Основні цілі управління ризиками Біржі**:

- забезпечення підтримання прийнятного рівня ризиків відповідно до встановленої схильності до ризиків (ризик-апетиту), інших показників, а також лімітів і обмежень в розрізі категорій/видів ризиків;
- забезпечення достатності капіталу та ліквідності для покриття суттєвих та інших ризиків, на які наражається (може наражатися) Біржа у своїй діяльності, і дотримання вимог НКЦПФР до капіталу і нормативного значення нормативу ліквідності активів;
- мінімізація можливих фінансових втрат від впливу ризиків, що приймаються Біржею в рамках встановленої схильності до ризиків (ризик-апетиту);
- забезпечення безперервності діяльності Біржі та планування оптимального управління з урахуванням можливих стресових умов;
- підвищення ефективності управління капіталом та підвищення вартості власного капіталу Біржі;
- підтримання на високому рівні репутації Біржі, що сприяє подальшому розвитку і зростанню бізнесу Біржі;
- підвищення рівня довіри клієнтів, контрагентів, партнерів, інших заінтересованих сторін за рахунок створення прозорої СУР;
- дотримання балансу інтересів Біржі та її клієнтів, контрагентів, інших заінтересованих сторін;

- підвищення ефективності СУР відповідно до вимог НКЦПФР і, за можливості і доцільності (зокрема, з урахуванням стану розвитку біржового ринку), впровадження найкращих світових практик;
- своєчасна адаптація Біржі до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі;
- посилення конкурентних переваг Біржі.

2.5. Управління ризиками здійснюється Біржею шляхом **запровадження комплексних заходів**, спрямованих на:

- виокремлення, подальшу ідентифікація та оцінку суттєвих видів ризиків;
- оцінку, агрегування, прогнозування суттєвих ризиків;
- створення механізмів управління структурою й обсягом ризиків, прийнятих Біржею до утримання, у тому числі встановлення системи лімітів з метою обмеження (контролю) ризиків;
- моніторинг і контроль обсягу прийнятого ризику, реалізацію заходів щодо зниження рівня прийнятого ризику з метою його підтримки в межах встановлених зовнішніх і внутрішніх обмежень;
- виконання (дотримання) встановлених законодавством нормативів та обмежень, що стосуються діяльності Біржі;
- забезпечення ефективного розподілу ресурсів для оптимізації співвідношення ризику і прибутковості Біржі;
- оцінку достатності доступних фінансових ресурсів для покриття суттєвих ризиків;
- планування капіталу, виходячи з результатів всебічної оцінки суттєвих ризиків, обсягів діяльності, тестування стійкості Біржі по відношенню до внутрішніх і зовнішніх чинників ризику, орієнтирів стратегії розвитку бізнесу, нормативних вимог до достатності капіталу і ліквідності;
- здійснення стратегічного планування з урахуванням рівня прийнятого ризику;
- забезпечення обміном інформацією щодо управління суттєвими видами ризиків між структурними (функціональними – у значенні Стандарту 1) підрозділами Біржі (для ефективної взаємодії і управління ризиками на всіх організаційних рівнях);
- підготовку звітності та своєчасне її подання відповідним колегіальним органам управління Біржі відповідно до встановлених/погоджених форматів та строків;
- забезпечення єдиного розуміння ризиків;
- розвиток та впровадження культури управління ризиками і компетенцій з управління ризиками з урахуванням кращих світових практик та тенденцій на ринку фінансових послуг.

3. Загальні принципи управління ризиками

3.1. **Основними загальними принципами управління ризиками, яких дотримується Біржа** з метою створення та забезпечення комплексності, адекватності та ефективності СУР, є наступні:

1) **Принцип економічної доцільності розвитку СУР Біржі**

Витрати на розвиток інструментів ризик-менеджменту не повинні перевершувати одержувані вигоди від даних інструментів у вигляді більш точної оцінки ризиків і більш ефективного використання капіталу.

2) **Принцип ефективності та своєчасності**

Забезпечення об’єктивної оцінки розміру ризиків Біржі та повноти заходів щодо управління ризиками з оптимальним використанням фінансових ресурсів, персоналу, інформаційних та інформаційно-комунікаційних систем щодо управління ризиками Біржі, а також забезпечення своєчасного (на ранній стадії) виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, звітування та пом'якшення всіх суттєвих видів ризиків, визначених Біжею, на всіх організаційних рівнях.

3) **Принцип пропорційності**

Відповідність СУР бізнес-плану (бізнес-стратегії) Біржі, а також виду професійної діяльності та рівню складності операцій, що здійснюються Біржею.

4) **Принцип усебічності та комплексності**

СУР Біржі охоплює всі види діяльності Біржі на всіх організаційних рівнях та в усіх її структурних підрозділах, а також враховує оцінку взаємного впливу ризиків.

5) **Принцип поінформованості про ризик**

Обізнаність працівників Біржі щодо дотримання норм законодавства з питань управління ризиками, культури управління ризиками, та внутрішніх документів Біржі. – Процес управління ризиками стосується кожного співробітника Біржі. Прийняття рішення про проведення будь-якої операції проводиться тільки після всебічного аналізу ризиків, що виникають в результаті такої операції. Співробітники Біржі, що здійснюють схильні до ризиків операції, є обізнаними про ризик операцій та здійснюють ідентифікацію, аналіз та оцінку ризиків перед здійсненням операцій.

6) **Принцип залучення органів управління Біржі до управління ризиками**

Біржовий комітет Біржі несе повну відповідальність за створення комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками, на які наражається (може наражатися) Біржа у своїй діяльності.

Виконавчий орган Біржі – Дирекція забезпечує виконання завдань, рішень Загальних зборів учасників Біржі (за наявності) і Біржового комітету щодо впровадження СУР, включаючи цю Стратегію, а також положення про управління ризиками і декларацію схильності до ризиків, культуру управління ризиками, процедури, методи та інші заходи ефективного управління ризиками.

Виконавчий орган визнає та виконує вимоги щодо незалежного виконання обов'язків ризик-менеджером та комплаєнс-менеджером Біржі і не втручається у виконання ними своїх обов'язків.

Виконавчий орган Біржі для реалізації своїх завдань щодо управління ризиками виконує, зокрема, такі функції:

1) забезпечує підготовку та надання Біржовому комітету Біржі пропозицій щодо необхідності внесення змін до цієї Стратегії, положення про управління ризиками і декларації схильності до ризиків;

2) забезпечує контроль за доведенням до відома відповідних структурних підрозділів і працівників Біржі інформації про внесені зміни до цієї Стратегії, положення про управління ризиками, декларації схильності до ризиків, інших внутрішніх документів Біржі з питань управління ризиками;

3) забезпечує адміністративну підтримку виконання ризик-менеджером та комплаєнс-менеджером Біржі покладених на них функцій (забезпечує організацію їх робочого процесу, видає розпорядчі документи для реалізації рішень Біржового комітету, а також рішень Загальних зборів учасників (за наявності)).

Біржовий комітет та Дирекція Біржі в межах своїх повноважень затверджують, беруть участь у розробці внутрішніх документів з питань управління ризиками, встановлюють ліміти, обмеження, ключові індикатори ризиків (КІР), показники ризик-апетиту тощо, на регулярній основі розглядають інформацію про рівень прийнятих ризиків і достатності капіталу, а також факти порушень встановлених процедур управління ризиками, лімітів, обмежень, КІР тощо, приймають інші рішення з питань управління ризиками і капіталом.

7) **Принцип структурованості та розподілу** функцій, повноважень, відповідальності у відповідності до моделі трьох ліній захисту та розмежування обов’язків і незалежності підрозділів другої лінії захисту.

Біржа організовує взаємодію системи внутрішнього контролю та структурних підрозділів – розподілі функцій, обов'язків, повноважень, та відповідальності згідно з таким розподілом – із застосуванням моделі трьох ліній захисту (моделі трьох ліній): 1 – структурні підрозділи, які відповідають за виявлення та оцінювання ризиків, ужиття управлінських заходів, здійснення поточного управління ризиками, звітування; 2 – ризик-менеджер та комплаєнс-менеджер, які відповідають за незалежну оцінку і контроль ризиків; 3 – внутрішній аудитор/підрозділ з внутрішнього аудиту Біржі, який перевіряє та оцінює ефективність функціонування (під)системи управління ризиками, здійснює незалежну оцінку ефективності, комплексності та адекватності системи внутрішнього контролю Біржі в цілому, включаючи незалежну оцінку відповідності процесів управління ризиками встановленим стандартам та чинному законодавству.

Структурні підрозділи Біржі мають на меті дотримуватись оптимального поєднання доходності та ризику, слідувати поставленим цілям з розвитку, здійснювати моніторинг рішень

з прийняття ризику, враховувати профілі ризиків контрагентів і клієнтів при здійсненні операцій, впроваджувати і управляти бізнес-процесами та інструментами управління ризиками, брати участь у процесах ідентифікації і оцінки ризиків, дотримуватися вимог внутрішніх нормативних документів Біржі, в тому числі в частині управління ризиками.

Ризик- і комплаєнс-менеджери впроваджують та постійно розвивають (під)систему управління ризиками та її принципи, приймають участь в розробці лімітів, обмежень, КІР тощо, проводять моніторинг та контроль рівня (профілю) ризиків і готують звітність щодо ризиків, перевіряють відповідність рівня ризиків до затвердженої Біржею схильності до ризиків (ризик-апетиту) та інших обмежень і показників, консультують, здійснюють навчання з питань функціонування (під)системи управління ризиками, моделюють і здійснюють агрегування загального профілю ризиків, відповідають за якість виконання заходів із моніторингу системи внутрішнього контролю (за винятком оцінки її ефективності).

8) **Принцип розмежування обов’язків та незалежності підрозділів другої лінії захисту**

Незалежність другої лінії захисту Біржі, у межах визначених повноважень, забезпечується шляхом:

- звітування та підпорядкування ризик- і комплаєнс-менеджера безпосередньо Комітету з управління ризиками Біржового комітету;
- надання ризик- і комплаєнс-менеджеру прямої та необмеженої можливості обговорення питань щодо ризиків безпосередньо з Комітетом з управління ризиками Біржового комітету без необхідності (обов'язку) інформування про це виконавчого органу;
- організаційного та функціонального відокремлення ризик- і комплаєнс-менеджера від підрозділів першої та третьої ліній захисту;
- убезпечення від впливу обставин, що становлять загрозу для неупередженого виконання ризик- і комплаєнс-менеджером своїх функцій;
- забезпечення високопрофесійного рівня кваліфікації ризик- і комплаєнс-менеджера і достатнього розміру фінансування для досягнення цілей і завдань, поставлених перед ними.
- гарантування доступу ризик- і комплаєнс-менеджеру до інформації, необхідної для їх ефективної роботи; виконавчий орган та персонал Біржі мають сприяти в наданні такої інформації;
- недопущення ризик- і комплаєнс-менеджера до здійснення функцій контролю за тією діяльністю, за яку вони раніше безпосередньо несли відповідальність або стосовно якої раніше ухвалювали рішення з метою запобігання конфлікту інтересів.

Винагорода ризик- і комплаєнс-менеджера не залежить від результатів роботи структурних підрозділів Біржі, які є об'єктом контролю. Оцінка ефективності роботи ризик- і комплаєнс-менеджера ґрунтується на досягненні їх цілей таким чином, щоб не обмежувати їх незалежність.

9) **Принцип обмеження прийнятих ризиків**

Реалізується шляхом встановлення обмежень, лімітів, показників, КІР щодо рівня дохідності, ліквідності, диверсифікації та ризиковості.

На Біржі діє багаторівнева система лімітів та обмежень, що дозволяє забезпечити прийнятний рівень ризиків:

- схильність до ризиків (ризик-апетит);
- ліміти за видами суттєвих ризиків;
- ліміти за обсягом здійснюваних операцій з одним контрагентом, групою контрагентів, пов'язаних певними ознаками, за обсягом операцій тощо;
- інші обмеження ризику, необхідні для ефективного управління суттєвими ризиками.

10) **Принцип прийнятного співвідношення дохідності та ризиків**

Відмова від проведення будь-якої операції незалежно від суми потенційного доходу, якщо вона супроводжується неприйнятним рівнем ризику. Управління ризиками, для яких не існує взаємозв'язку між рівнем ризику і доходністю (наприклад, операційний ризик), зводиться до їх мінімізації.

З метою забезпечення ефективного розподілу ресурсів для оптимізації співвідношення ризику і прибутковості Біржа розробляє і затверджує декларацію схильності до ризиків, у якій встановлюються індикативні показники схильності до ризиків – сукупного ризик-апетиту та індивідуальних щодо кожного виду/категорії ризиків, які прийняті і утримуються Біржею.

11) **Принцип забезпечення діяльності з урахуванням прийнятого рівня ризику**.

Виконавчий орган Біржі на регулярній основі отримує інформацію про рівень прийнятих до утримання Біржею ризиків і фактах порушень встановлених процедур управління ризиками, лімітів, обмежень, КІР тощо для подальшого прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень з метою забезпечення діяльності Біржі в межах прийнятного рівня сукупного ризик-апетиту. На Біржі запроваджена система внутрішнього контролю, що дозволяє здійснювати ефективний контроль за функціонуванням (під)системи управління ризиками.

12) **Принцип конфіденційності**

Біржа забезпечує обмеження доступу до інформації, яка має бути захищеною від несанкціонованого ознайомлення.

13) **Принцип використання інформаційних технологій**

Процес управління ризиками базується на основі використання сучасних інформаційних технологій. На Біржі застосовуються інформаційні системи щодо управління ризиками (як сукупність технічних засобів, методів і процедур), що забезпечують реєстрацію, зберігання, оброблення, моніторинг і своєчасне формування достовірної інформації для звітування

(інформування), аналізу та прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо управління ризиками.

14) **Принцип постійного вдосконалення підсистеми управління ризиками**

Біржі постійно вдосконалює всі елементи управління ризиками, включаючи вдосконалення методів управління ризиками, поліпшення процедур, технологій та інформаційних систем, з урахуванням поставлених стратегічних завдань, змін у зовнішньому і внутрішньому середовищі, а також нововведень в міжнародній практиці.

Біржі, зокрема, акцентує увагу на постійному навчанні та підвищенні кваліфікації ризик- і комплаєнс-менеджера шляхом самоосвіти, участі у навчальних заходах.

15) **Принцип впровадження культури управління ризиками**

На Біржі на постійній основі здійснюються заходи щодо розвитку культури управління ризиками, основними завданнями якої є:

- отримання працівниками Біржі знань і навичок у сфері управління ризиками;
- правильне використання працівниками інструментів управління ризиками;
- формування у працівників навичок правильного і своєчасного застосування інструментів управління ризиками.

4. Принципи та підходи щодо визначення прийнятного співвідношення дохідності та ризиків

4.1. Біржа визнає важливість **управління співвідношенням «дохідність – ризик» та визначення оптимального співвідношення** між дохідністю та рівнем ризику, який приймає Біржа, що дозволить забезпечити належний розвиток Біржі та досягнення нею стратегічних цілей діяльності, включаючи забезпечення належного рівня прибутковості за визначеного рівня ризику.

4.2. Біржа усвідомлює, що співвідношення між критеріями мінімізації ризику та максимізації доходу конфліктне, тому, основними принципами визначення прийнятного співвідношення дохідності та ризиків Біржі є:

- принцип дохідності;
- принцип мінімізації ризику;
- принцип ліквідності;
- принцип диверсифікації.

4.2.1. **Принцип дохідності** – полягає у підтримці дохідності за активними операціями Біржі на рівні, що одночасно відповідає наступним вимогам:

- підтримує рентабельність на рівні відповідно до стратегії розвитку (бізнес-стратегії) та бізнес-плану Біржі;

- враховує загальну дохідність за операціями з контрагентом/економічною групою контрагентів;
- відповідає регуляторним вимогам та комерційним/бізнес очікуванням;
- покриває витрати, пов'язані з операціями.

4.2.2. **Принцип мінімізації ризику** (для забезпечення бажаного рівня дохідності Біржі) – включає:

- встановлення ризик-правил, обмежень, лімітів для контрагентів і клієнтів Біржі, а також розробку КІР, та контроль за дотриманням їх граничних значень;
- розробку моделей оцінки фінансового стану контрагентів і клієнтів;
- хеджування від ризиків.
- здійснення операції у межах допустимого рівня ризику, у тому числі:
    - Біржа усвідомлює наслідки ризику та приймає рішення щодо здійснення операції тільки після її належного аналізу та оцінки ризиків;
    - Біржа проводить операції в межах визначених параметрів (умови, ліміти тощо), спрямованих на дотримання прийнятного рівня ризику. Крім того, в рамках подальшого розкриття даного принципу Біржею також визначаються види ризиків, яких Біржа має уникати, та такі, до яких Біржа встановлює нульову толерантність;
    - Біржа утримує ризики під контролем, зокрема, забезпечує постійний моніторинг рівня ризиків та систему звітування і оперативної ескалації питань у разі наближення рівня ризику до неприйнятного, контролює виконання заходів, спрямованих на приведення рівня ризику у межі цільового/допустимого.

4.2.3. **Принцип ліквідності** (для забезпечення виконання зобов'язань з боку Біржі) – передбачає:

- формування достатнього розміру портфеля ліквідних активів Біржі;
- розміщення/інвестування власних грошових коштів Біржі у банківські продукти/фінансові інструменти з високим рівнем ліквідності та в надійних фінансових установах (за результатами аналізу фінансових показників, рейтингових оцінок, а також перевірки діяльності установ на сайті Національного банку України та інших надійних офіційних джерел) з дотриманням принципу диверсифікації розміщення/інвестування як за інструментами та строками, так і за установами.

4.2.4. **Принцип диверсифікації** (для розподілу ризиків між контрагентами та видами операцій/діяльності тощо) – включає:

- розподіл активів/операцій (розміщення/інвестування тощо) між різними об'єктами вкладень/контрагентами з метою зниження ризику можливих втрат;
- встановлення індивідуальників ризик-апетитів за категоріями/видами ризиків і, за необхідності і можливості, на їх підставі встановлення лімітів концентрації за активами та зобов'язаннями згідно прийнятої стратегії управління відповідними ризиками.

4.3. Наведені у п. 4.2. принципи на практиці розкриваються та реалізуються Біржею, зокрема, шляхом:

1) визначення та закріплення у внутрішніх документах Біржі:

- схильності до ризиків (ризик-апетиту) та, де це є релевантним, лімітів;
- принципів управління ризиками у політиках та інших відповідних внутрішніх документах Біржі;
- правил/процедур моніторингу та звітування щодо рівня ризику Біржі як в цілому (дотримання схильності до ризиків (ризик-апетиту)), так і у розрізі окремих видів ризиків;

2) забезпечення узгодженості внутрішніх документів Товариства з питань управління ризиками (цієї Стратегії, декларації схильності до ризиків Біржі, положення про систему управління ризиками Біржі тощо) між собою та із бізнес-планом (бізнес-стратегією) Біржі, системою корпоративного управління, операційними та управлінськими процесами;

3) забезпечення своєчасного оновлення (актуалізації) внутрішніх документів Біржі, у тому числі, у разі зміни вимог НКЦПФР, фінансового стану Біржі (фактичного або прогнозного) та/або ринкового середовища.

4.4. **Основними підходами Біржі до визначення прийнятного співвідношення дохідності та ризиків** є нижчезазначені.

4.4.1. Розробка стратегії розвитку (бізнес-стратегії) та бізнес-плану Біржі, керуючись рівнем дохідності, що забезпечує покриття витрат (зокрема на управління ризиками) та фінансування власного розвитку за кожним з видів діяльності.

4.4.2. Встановлення двосторонніх лімітів, обмежень, КІР, показників (лімітів) концентрації (диверсифікації) активів/зобов’язань/операцій, які б дозволили забезпечити виконання бізнес-плану (бізнес-стратегії) Біржі з дотриманням прийнятного співвідношення дохідності та ризиків.

4.4.3. Розробка відповідних стратегій, правил (можуть складатися з одного або декількох документів) управління ризиками, визначення та встановлення лімітів, обмежень, КІР та показників щодо концентрації (диверсифікації) активів/зобов’язань/операцій.

4.4.4. Використання власної методології визначення внутрішнього кредитного рейтингу учасників торгів за допомогою системи параметрів і критеріїв, їх аналізу та оцінки.

4.4.5. Оцінка впливу планованих операцій на значення показників, КІР, визначених внутрішніми нормативними документами Біржі щодо рівня дохідності, ліквідності, диверсифікації та ризиковості, із співставленням отриманих значень із встановленими у внутрішніх документах Біржі та, у разі наявності таких вимог, – пруденційним показникам (нормативам), визначеним законодавством (зокрема, нормативно-правовими актами НКЦПФР).

5. Перелік суттєвих (істотних) ризиків і види операцій, які генерують ці ризики

5.1. **Для оцінки загального профілю ризиків** Біржі **визначаються всі суттєві (істотні) ризики**, включаючи нові/потенційні ризики (ризики, що можуть виникнути), незалежно від того, чи піддаються або не піддаються вони кількісній оцінці, або важко піддаються кількісній оцінці.

Суттєві ризики оцінюються 2 лінією захисту системи внутрішнього контролю в межах окремих методик оцінки по кожному виду ризик.

Біржа має право самостійно встановлювати критерії, за якими визначається суттєвість ризиків, а також визначати порядок виявлення таких ризиків, з урахуванням вимог (рекомендацій) законодавства, зокрема нормативно-правових актів НКЦПФР.

5.2. **Суттєвий ризик** – це ризик, який має, або може мати значний вплив на достатність капіталу та фінансову стійкість Біржі. Вплив ризику може бути нефінансовим (наприклад таким, що може спричинити репутаційний збиток для Біржі) або фінансовим, або нефінансовим і фінансовим одночасно (наприклад, можливий збій інформаційних систем може мати фінансові та/або репутаційні наслідки).

5.3. **Кредитні ризики, ризики ліквідності, ринкові та операційні ризики визнані Стандартом 2 суттєвими (істотними) ризиками, обов'язковими до утримання**.

Біржа може доповнювати перелік суттєвих ризиків, а також визначати інші ризики, на які наражається (може наражатися) при провадженні діяльності, та здійснювати їх перегляд відповідно до бізнес-цілей Біржі і стратегій управління ризиками, балансуючи стійкість бізнесу і можливості зростання зі стратегіями мінімізації (зменшення) ризиків.

5.4. Оцінка властивих діяльності Біржі ризиків на предмет їх суттєвості, а також встановлення (корегування) критеріїв суттєвості, здійснюється Біржею на підставі власного судження, специфіки та обсягів діяльності Біржі.

Станом на 01.01.2026 Біржею визнані суттєвими такі ризики:

Суттєві (істотні) ризики	Види операцій, які генерують суттєві (істотні) ризики
Кредитні ризики (ризики контрагента)	· Кошти на рахунках в банках (у тому числі операції з розміщення власних коштів Біржі на депозит). · Дебіторська заборгованість (відстрочення платежу за договором), у тому числі дебіторська заборгованість контрагентів за господарською діяльністю та учасників торгів за наданими їм послугами.

	· Операції з придбання цінних паперів (інвестування власних коштів Товариства). · Надання позик. · Інші активні операції, включаючи нараховані за всіма цими операціями доходи.
Ринкові ризики: *процентні ризики* (зокрема, за банківськими продуктами з розміщеннями коштів на депозит, борговими цінними паперами в портфелі Біржі як-то облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)); *цінові ризики* за фінансовими інструментами (зокрема, за борговими цінними паперами в портфелі Біржі); *валютні ризики.*	- Операції з активами, чутливими до зміни їх ринкової вартості та/або ринкової вартості (інших) фінансових інструментів, курсу гривні до іноземних валют та/або золота
Ризики ліквідності	Операції, що призводять до зміни ліквідної позиції Біржі, у тому числі, і насамперед: - інвестиції в ОВДП; - здійснення розрахунків за вимогами клієнтів і контрагентів.
Ризик концентрації	Цей вид ризику може виникати через нерівномірний розподіл активів, зобов'язань або операцій, що призводить до високої залежності від одного джерела, контрагента, галузі тощо. Зокрема за таких обставин: - у разі обрання одного банку для обслуговування професійної діяльності Біржі на організованих товарних ринках; та/або - як обслуговуючого інші види господарської діяльності Біржі, направлені на забезпечення бізнес-діяльності Біржі; - значного розміщення коштів на банківському рахунку в одному банку; - значного інвестування в один фінансовий інструмент або групу споріднених фінансових інструментів чи цінні папери одного емітента, активи одного контрагента або групу пов’язаних контрагентів.

	Зміни в політиці та діяльності таких контрагентів, у попиті або цінах, процентних ставках на активи можуть сильно вплинути на фінансовий стан Біржі.
Операційні ризики: *ризики персоналу* *інформаційні ризики* *юридичні ризики* *ризик третьої сторони* (як-то клірингової установи, з якою укладено договір про здійснення клірингу; розрахункових банків, обслуговуючих діяльність Біржі на організованих товарних ринках та/або учасників організованих товарних ринках, оператором яких є Біржа; послуги операторів поставки, провайдерів та дата-центрів, інших осіб, визначених внутрішніми документами Біржі, які надають послуги Біржі при провадженні нею професійної діяльності на організованих товарних ринках)	Всі операції Біржі.
Ризик репутації (ризик втрати ділової репутації)	Цей ризик може реалізуватись внаслідок виникнення у суспільстві несприятливого сприйняття Біржі, зокрема щодо фінансової стійкості, якості послуг, що надаються, або діяльності Біржі в цілому.
Стратегічний ризик	Цей ризик може реалізуватись внаслідок неправильних або неефективних рішень осіб, які здійснюють управлінські функції (у тому числі в частині стратегічного прогнозування і планування), або неадекватного та/або несвоєчасного реагування на зміни в бізнес-середовищі (як-то невідповідність між планами, бізнес-моделлю Біржі та реальними технологічними чи ринковими змінами) та/або в законодавстві тощо, загрожуючи довгостроковій стабільності діяльності Біржі.
Зовнішні ризики (а саме: ризики зміни законодавства (за виключенням щодо AML/CFT* ризиків), ризик конкуренції,	Цей ризик може виникнути через події, на які Біржі безпосередньо не може вплинути: форс-мажорні обставини (зокрема через збройну

форс-мажорні обставини через збройну агресію проти України)	агресію проти України), зміни законодавства, ризики конкуренції тощо.
Примітка: **AML/CFT** (anti-money laundering and countering the financing of terrorism) або **ВК/ФТ** (легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення) **ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання Біржею запланованих доходів внаслідок порушення або недотримання вимог законів**, нормативно-правових актів, прийнятих на їх виконання, правочинів, прийнятої практики, внутрішніх документів у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення	

5.5. З метою зниження ймовірності та значущості впливу наслідків від реалізації суттєвих (істотних) ризиків Біржа детально, по кожному виду ризику, визначає та застосовує заходи з їх мінімізації, встановлені **Положенням про управління ризиками Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа»**, з урахуванням показників ризик-апетиту, визначених у **Декларації схильності до ризиків Товариства з обмеженою відповідальністю «Українська енергетична біржа»**.

6. Заключні положення

6.1. Ця Стратегія затверджується Біржовим комітетом. Внесення змін та доповнень до Стратегії здійснюється шляхом затвердження Біржовим комітетом нової редакції Стратегії.

6.2. Стратегія набуває чинності з дня її затвердження Біржовим комітетом, якщо інше не зазначено в рішенні Біржового комітету.

6.3. Біржа на вимогу Стандарту 2 в мінімально можливий розумний строк після затвердження Стратегії розміщує її на своєму вебсайті та своєчасно оновлює її, у разі внесення змін до неї.

6.4. У разі змін законодавства України, до приведення цієї Стратегії у відповідність до законодавства України, ця Стратегія застосовується у частині, що не суперечить законодавству України.

Голова Біржового комітету **Олексій ДУБОВСЬКИЙ**

Пронумеровано і прошнуровано 16

(шістнадцять) аркушів

Голова Біржового комітету ТОВ «УЕБ»
О. Є. Дубовський